Også Eide vurderer å innføre eiendomsskatt

Torsdag 10. november møter formannskapet i Eide kommune. På sakskartet er budsjettet for 2017, og et veivalg som politikerne må ta.

Rådmannen legger opp til tre alternativ i 2017-budsjettet. Et 0-alternativ (ingen endring), et alternativ hvor kommune øker bruken av disposisjonsfondet, eller et alternativ om å øke kommunens inntekter ved å innføre eiendomsskatt.

Dette må sees i sammenheng med at Eide kommune har vedtatt å slå seg sammen med Fræna.

«Hensikten med saken er å få fram en verdidebatt i kommunestyret. Hvilke tjenester ønsker kommunestyre å gi sine innbyggere i 2017–2019. Hvordan skal overgangen til ny kommune skje? Hvilke tiltak skal gjennomføres og i hvilken sektor?», skriver rådmann Ole Bjørn Moen i saken.

I kommunens inntektsramme for 0-alternativet ligger Eide an til å ha en ramme for enhetene sine på 199.042.000 kroner i 2017.

I alternativet om å tømme disposisjonsfondet foreslår rådmannen å øke bruk av disposisjonsfondet til 1,9 millioner i 2017, og så 3,5 millioner i 2018 og 3,2 millioner i 2019. For 2017 vil dette øke kommunens ramme for enhetene til 200.974.000 kroner.

Ved innføring av eiendomsskatt er det snakk om eiendomsskatt både på verk og bruk og på bolig. Rådmannen regner med at kommunen vil øke inntektene sine med 3,3 millioner kroner i 2017, og 3,8 millioner kroner i 2018 og 2019.

Alternativet med eiendomsskatt er det som vil ha størst betydning for kommunens ramme for enhetene sine. Dette vil i 2017 være 201.529.000 kroner i 2017 om det blir innført eiendomsskatt.

Det må uansett kuttes i Eide kommune. Rådmannen har lagt fram kuttplaner for de tre alternativene.

Kvinner satser i landbruket

Tror på framtida i fjøset

De sluttet i andre yrker for å satse som heltidsbønder i Halsa.

LANDBRUK

TOR HELGE SOLLI 907 87 650
tor.helge.solli@tk.no

TRIVES: Ragnhild Liabø Fjeldstad, Trine Reinfjell Engdal og Marte Halvorsen er tre kvinner som alle satser i landbruket.

Ragnhild Liabø Fjeldstad, Trine Reinfjell Engdal og Marte Halvorsen driver tre av de til sammen 16 melkebrukene i Halsa. Torsdag inviterte de presse og stortingsrepresentant og tidligere sambygding Else-May Botten til Halvorsens bruk Enge Gard for å fortelle om sine yrkesvalg og deres motivasjon for å bli bonde.

Felles for de tre er at de har valgt bort andre yrker for å bli heltidsbønder. Dermed er de tre viktige aktører i landbruket i en kommune som totalt bidrar med 82 årsverk, omsetter for 53 millioner kroner bare i matproduksjonen og består av 88 gårdsbruk der 16 av dem er melkebruk, ifølge Halsa bondelag.

Spekulerte

Trine Reinfjell Engdal arbeidet i helse- og omsorgstjenesten i Hemne da hun i 2010 valgte å satse for fullt som bonde sammen med ektemannen Jørn Ola Engdal. De driver eneste melkebruk i Engdal.

Melkekvoten var på 68 tonn som de åtte kyrne i fjøset fra 1903 produserte da de tok over i 2010. I dag er kvoten på Engdal Øvre økt til 300 tonn som 30 kyr bidrar med i robotfjøset.

- Vi spekulerte på hva vi skulle gjøre, men valgte å satse. Alt er bedre med å være bonde; det er mye arbeid, men det er fleksibelt og interessant, sier Engdal.

Lei av byen

Ragnhild Liabø Fjeldstad ble lei av bylivet etter ti år i Oslo, der hun arbeidet som sykepleier, og tok over farsgården Negarden på Liabøen i 2000.

- Jeg trengte albuerom og bare visste at jeg måtte komme meg nordover. Jeg elsker dyrene, og jeg ser verdien av å forvalte gården i femte generasjon. Motivasjonen er ikke å bli formuende, men å utvikle bruket. Økonomien er den samme vanskelige i dag som i 2000; hadde vi bare fått ei krone mer for literen, så hadde det blitt levelig. Vi har investert i nytt fjøs, mer enn vi kanskje har godt av, men vi klarer det på «Ibux-viset», smiler Fjeldstad og tar seg til vonde skuldre.

- Om jeg skulle gått rundt og tenkt på penger og lønn, så ville jeg blitt sur. Det er et stort gap mellom bønder og de andre. Man må bare vite som husmødrene at vi bønder er verdsatt selv om ikke det er stående applaus hver dag, sier Fjeldstad.

Melkekvoten på Negarden er 190 tonn, der 50 leies.

- Jeg er opptatt av å ta vare på historien, og bruke gården til både kultur- og verdiformidling. På låven er jeg i gang med å etablere mitt eget museum; «Kurium», med spesielt fokus på kvinnens plass på gården, sier Fjeldstad.

> Vi har investert i nytt fjøs, mer enn vi kanskje har godt av, men vi klarer det på «Ibux-viset.
> **RAGNHILD L. FJELDSTAD**

Selv om hun er født optimist, er hun bekymret for bondestanden.

- Noe viktig er i ferd med å gå tapt. Det er pengene som rår, noe som er en fallitterklæring, sier hun.

Ut av klasserommet

Marte Halvorsen tok over hjemgården Enge Gard i 2005. Hun var fram til i sommer lærer i tillegg til bonde. Med pappa og kårkall Helge over i pensjonistenes rekker, ble hun i sommer heltidsbonde. Det ble bygd nytt fjøs i 2010 og melkekvoten som var på i underkant av 100 tonn i 2005, er nå på 200 tonn. Halvorsen har ønske om ytterligere 40 tonn.

BESØK: Marte Halvorsen fikk fjøsbesøk av stortingsrepresentant og x-sambygding Else-May Botten.

- Jeg tenkte å bygge nytt fjøs, men manglet kvote og nok jord. Da arbeidet med renoveringen av fjøset var godt i gang, dukket det opp jord som jeg fikk leie. Nå har jeg et fjøs med kapasitet til økt kvote, sier Halvorsen.

I likhet med sine kolleger elsker hun bondeyrket.

- Jeg har alltid visst at jeg skulle bli bonde.

Hun er enig med Fjelstad som tross motivasjon og optimisme på egne vegner ser mørke skyer over det norske landbruket.

- Minister Dale har vært klar på at han er liberalist. Det betyr trøbbel for landbruket. Jeg er ikke bekymret for oss bønder, vi kan finne oss annet å gjøre. Jeg kan bli lærer igjen. Men det er bare å se til Nord-Sverige; i Norge har vi villet hatt en annen landbrukspolitikk.